

1 Obiekt

75/4

BRAMA POŁUDNIOWA W OGRODZENIU KOŚCIOŁA PARAFIALNEGO

2 Czas powstania

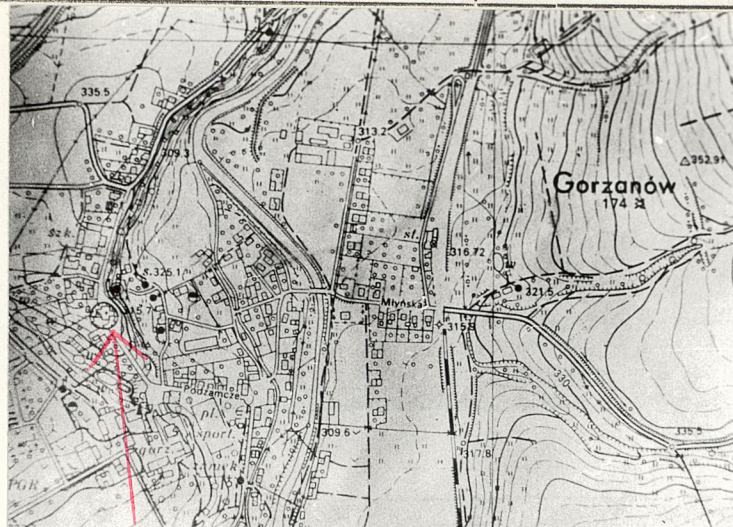
2. poł. XVI w. (?),
ok. 1651

3 Miejscowość

G O R Z A N Ó W

11 Zdjęcia rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

fot.1
elewacja
północna
(wewnętrzna)

4 Adres

Brama w ogrodzeniu
kościół parafialny
(ul. Kłodzka)
nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo wałbrzyskie

gmina Bystrzyca Kłodzka

pow. ukobizko

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Arnoldisdorff,
Arnsdorff (do 1669 r.),
Grafenort (do 1945 r.)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo wrocławskie

powiat Bystrzyca Kłodzka

8. Właściciel i jego adres

Parafia Rz.-Katolicka
Gorzanów
ul. Kłodzka 9 (plebania)
diec. wrocławska

9. Użytkownik i jego adres

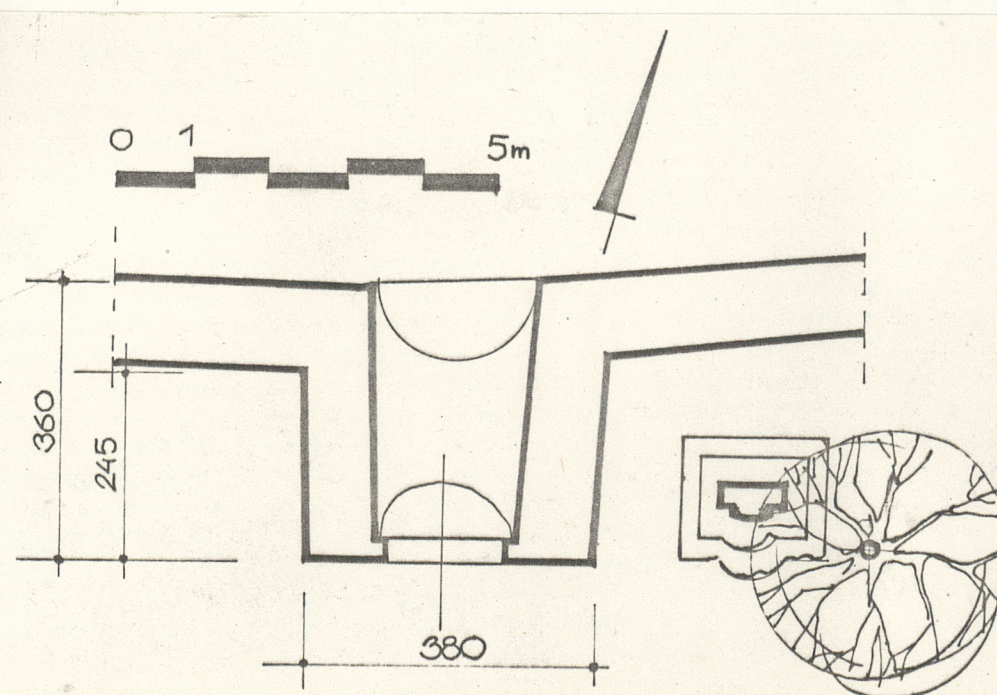
jak wyżej

10 Rejestr zabytków

212/784

Nr

data 25.05.1981

Parafia z kościołem wymieniona w 1384. Istniał kościół gotycki, zapewne z XVw., przebudowywany w XVIw. i gruntownie przebudowany do obecnego stanu ok. poł. XVIIw. przez Lorenzo Nicelo i/lub Andrea Carove, Komasków z warsztatu Carlo Luraği.

Mur kościelny jest wcześniejszy od tej przebudowy, więc bramy również mogą być wcześniejsze - z XVIw. Na pewno z ok. poł. XVIIw. pochodzą ścianki attykowe zdobione ślepą balustradą - motywem wspólnym dla całego zespołu kościelnego, a także rezydencji.

SYTUACJA: zespół kościelny oddalony jest o ok. 250m na płn.-wsch. od kompleksu rezydencji, położony na wzgórzu wyniesionym ponad strumą skarpe doliny Nysy Kłodzkiej. Orientowany kościół otoczony jest murem o planie nieregularnego, zbliżonego do owalu wieloboku o zaokrąglonych krawędziach. Przy murze umieszczone są 2 bramy i 3 kaplice murowane. Brama pld., mniejsza, skierowana ku rezydencji, dostawiona jest od zewnątrz do muru, oddalona o ok. 18m od pld. ściany kościoła. Przed bramą po stronie wsch kamienny krzyż.

MATERIAŁ, KONSTRUKCJA: brama murowana z niewielkich nieregularnych kamieni (i cegły?). Sklepienia kolebką o łuku półkolistym (lekko nieforemną ze względu na niewielką nieregularność rzutu). Na sklepieniu ułożone pokrycie jedno-spadowego daszku - blacha fałdowa. Posadzka z płyt kamiennych. Wrota jednoskrzydłowe, opierzone, od zewn. deskowane "w karo". Obracają się na stalowych trzpieniach umocowanych w pionowej belce (fot. 5) - górny zamocowany w stalowym jarzmie, dolny opiera się na płycie kamiennej. Zamykane na wrzeciędzie.

RZUT, BRYŁA: jednoprzelotowa, jednoprzestrzenna, sklepienia bramka na rzucie zbliżonym do kwadratu. Kubiczna bryła nakryta jednospadowym daszkiem o spadku na bok, z 3 stron osłoniętym ściankami attykowymi.

ELEWACJE: pld. (od zewnątrz) i płn. (od wewnątrz ogrodzenia) identyczne, jedynie w płn. otwór wejściowy przez całą wysokość wnętrza, bez stolarki, a w pld. nieco niższy, zamknięty drzwiami. Narożniki ujęte płaskimi pilasterkami niosącymi lekko gierowany gzyms. Gładko tynkowane, otwory zamknięte półkoliście, niczym niedekorowane. Wieńczące ścianki attykowe ozdobione ślepą balustradą. Elewacja wsch. analogiczna, ślepa. Zachodnia bez ścianki attykowej.

KRZYŻ KAMIENNY przy bramie, po stronie wsch (fot. 6, 7) rokokowy. Umieszczony na postumencie ujętym wolutami, o wypukłej przedniej ścianie, dekorowanym ornamentem rocaille. W dolnej części postumentu obramienie z inskrypcją wypisaną nieporadną czcionką:

"DeoHoMiNi

CrVCiFiXo SepVLto.

Res Vrgenti GratVs PosVlt

GrafenortII

FA

H " (chronostych, MDCCLXVVVVVIIIIIIIII=1793)

14. Kubatura

ok. 60 m³
wnętrza ok. 25 m³

15. Powierzchnia użytkowa

zabud. 13.5 m²
wnętrza 7.2 m² (otwarte
przejście)

16. Przeznaczenie pierwotne

brama w murze kościelnym

17. Użytkowanie obecne

brama w murze kościelnym
(zamknięta-nie użytkowana
na codzień)

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

odnowiona w 1980.

19. stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy,
konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

stan dobry

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst..... Jarosław Dobrowolski, X 1983

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki..... Jarosław Dobrowolski, V 1983

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr..... Barbara Dobrowolska, V 1983

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywów

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

22. Bibliografia

Jakmdo karty ewidencyjnej kościoła

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

27. Załączniki

Wkładka nr 1

1. Miejscowość

G O R Z A N Ó W

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

BRAMA POŁUDNIOWA
W OGRODZENIU KOŚCIOŁA

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

zdjęcia,
plan sytuacyjny

fot.4 mur z bramą- widok od pld.

fot.3 widok z wieży kościelnej

fot.2 elewacja pld.
(zewnątrzna)

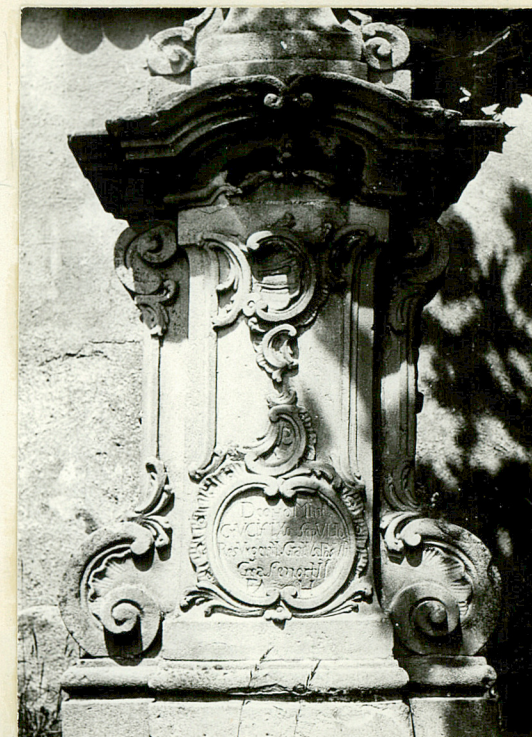
fot.5 zawias drzwi (od wewn.)

fot.6 krzyż
kamienny
przed bramą
po stronie
wsch.

fot.7
postument
krzyża

1 - BRAMA GŁÓWNA (PŁN.)

2 - BRAMA POŁUDNIOWA

3 - KAPLICA ŚW. BARBARY

4 - KAPLICA PANA JEZUSA

5 - KAPLICA "MEMENTO MORI"

6 - SZOPA - MAGAZYN

7 - KRZYŻ MISYJNY I TABLICE

GROBOWE PROBOSZCZÓW Z L. 60-tych XX w.

a - KRZYŻE KAMIENNE

